

Utdanningsmelding 2013

UTKAST

Kap 0: oppsummering

Kap. 1 innledning

Kap. 2 fakultetenes utdanningsmeldinger

Kap. 3 oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2011

Kap 4. læringsmiljøet og arbeidet i læringsmiljøutvalget

Kap. 5 program for evaluering og kvalitetsutvikling (PEK)

Kap 6. Opprettelse og nedleggelse av studieprogram

Kap. 7 konklusjoner

0 Oppsummering

Å tilby internasjonal anerkjent forskningsbasert utdanning med høy faglig kvalitet, skal være det overordnede prinsipp for utdanningene ved Universitetet i Bergen. Fakultetenes utdanningsmeldinger tegner et bilde av stor variasjon i utfordringer, og et høyt aktivitetsnivå i utviklingen av studietilbudene. I 2013 var det stort fokus på det videre arbeid med kvalifikasjonsrammeverket ved fakultetene, og på ytterligere styrking av forholdet mellom vurderingsformer, læringsmål og undervisning. Det har også vært stor aktivitet når det gjelder digitalisering ved fakultetene. Det samme gjelder fokus på frafall og gjennomføring. Videre fikk UiB ved Institutt for biologi sitt første Senter for fremragende utdanning (SFU) i 2013.

UiBs hovedprioriteringer for utdanning 2014 er fastsatt gjennom styringsparameterne "Rapport og planer 2013-2014". Fakultetene gir gode beskrivelser av egne satsingsområder. En samlet vurdering av styringsparameterne, innspillene i fakultetenes utdanningsmeldinger og sentrale prosesser tilsier at følgende punkter vil ha særlig oppmerksomhet i perioden framover:

- Oppfølging av anbefalingene i NOKUTs evalueringsrapport
- Videreutvikle et godt læringsmiljø og høy utdanningskvalitet gjennom framtidsrettet undervisning og studentaktiv læring
- Styrking av den pedagogiske dimensjonen i DigUiB, og særlig vekt på videreutvikling og spredning av digitale undervisnings- og vurderingsformer.
- Sterkere fokus og større spredning av kompetanse innen utdanningsledelse
- Utvikle og gjennomføre kurs i programdesign og studieplanarbeid, med særlig vekt på læringsutbyttebeskrivelser, undervisnings- og vurderingsformer som understøtter læringsutbytte og samfunnsrelevans
- Videreutvikling av studentevalueringer av læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå
- Implementere læringsutbyttebeskrivelser i vitnemålstillegg

I tillegg viser meldinger fra fakultetene at det vil være behov for fokus på følgende områder i 2014:

- Gjennomføring og frafall
- Etter- og videreutdanning
- Tverrfaglige satsinger innen utdanning.
- Fokus på det fysiske læringsmiljøet og bygningsmessige utbedringer
- Internasjonalisering og fellesgrader

Når det gjelder opptaksrammer for 2015, har ett fakultet meldt inn ønske om endringer i opptaksrammene. Det humanistiske fakultet ber om en økning på 30 studieplasser i opptaksrammen for 2015 på bachelor, årsstudium og integrert master. Det Samfunnsvitenskapelige fakultet melder om en omdisponering av studieplasser, ved at 14 av årsstudieplassene blir omgjort til 4 bachelorplasser. Det meldes videre om planer for opprettelse av 4 bachelorprogram og 1 masterprogram i 2015, alle programmene er ved HF. Videre meldes det om nedlegging av 5 programmer i 2015, fordelt over tre fakulteter, ved Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, og ved Det medisinsk-odontologiske fakultet.

Endringer i programtilbudet kan innebære etablering av reelt nye utdanninger, eller være tekniske omlegginger av studieretninger til studieprogram eller omvendt, som ikke innebærer reelle endringer i studietilbudet. Opprettelsen av de tre programmene i norsk/nordisk er kun

en teknisk justering av studietilbudet, da dagens bachelorprogram i nordisk har disse tre spesialiseringmulighetene.

1. Innledning

Utdanningsmeldingen utfyller framstillingen i *Rapport og planer 2013-2014*, som er universitetets årlige rapport til Kunnskapsdepartementet. I tillegg lages det egne meldinger og årsrapporter for internasjonalisering og læringsmiljø. *Rapport og planer* er strukturert rundt universitetets fastsatte styringsparametre og handlingsplaner, mens utdanningsmeldingen skal gi en helhetlig framstilling av utdanningsvirksomheten og en overordnet vurdering av kvaliteten i studietilbudet ved institusjonen, og oversikt over opplegg, tiltak og videre satsinger basert på innspill fra institutt og fakultet.

Fakultetenes utdanningsmeldinger skal fungere som en selvevaluering for fakultetene, der nødvendige planer og justeringer for påfølgende periode presenteres i henhold til de resultater som er oppnådd. Fakultetene har hatt frist til 1. april for ferdigstilling av utdanningsmeldingene.

Utdanningsmeldingen er delt i tre. Første del gjengir fakultetenes meldinger i sin helhet. Andre del drøfter UiBs kvalitetssystem og tiltak og prosesser i regi av rektoratet, utdanningsutvalget og Studieadministrativ avdeling. Avslutningen angir behov for videre oppfølging og tiltak ut fra forholdene identifisert i Rapport og planer og universitetets utdanningsmelding.

Rapport og planer 2013-2014 trekker fram følgende moment som hovedtrekk ved utviklingen i 2013:

Flere positive trekk har preget utviklingen i 2013:

- bioCEED ved institutt for biologi ble tildelt status som Senter for fremragende utdanning (SFU).
- Antall førsteprioritetssøkere har økt betydelig, både på master- og bachelornivå
- UiBs studentundersøkelse dokumenterte en positiv utvikling i tilfredshet med lærestedet
- Antall innreisende utvekslingsstudenter har økt betydelig
- Digitaliseringsprosjektet *DigUiB* er omorganisert og gitt utvidete rammer og mandat.
- Implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket har resultert i en nyorientering i mange fagmiljø

Samtidig knytter det seg flere utfordringer til utdanningene, både av kortsiktig og langsiktig karakter. Generelt er utfordringen å utvikle studieprogrammene til å ligge på et internasjonalt toppnivå, med høy relevans for forskning, samfunns- og arbeidsliv. Av forhold som kan knyttes til universitetets målstruktur 2013, kan nevnes:

- Utfordringer i kvalitetssystemet påpekt i NOKUTs evaluering
- Lav gjennomføringsgrad, særlig innenfor språkfagene og høy mobilitet
- UiB har ikke oppnådd nye internasjonale fellesgrader de senere årene
- Øke andelen utreisende studenter

3. Fakultetenes utdanningsmeldinger

Fakultetene har blitt forelagt følgende mal for utdanningsmeldingen:

Utdanningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og

- prioriteringer for 2014.
- Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2013
 - utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2013
 - Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2013 og planer for 2014
 - Planer for opprettinger/nedlegginger av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2015
 - Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014

2.1 Det medisinsk-odontologiske fakultet

Oppfølging av utdanningsmelding 2012 – planer og prioriteringer for 2014

2013 har vært det første året med ny instituttstruktur etter omorganiseringen i 2012. De to nye kliniske instituttene Klinisk institutt 1 (K1) og Klinisk institutt 2 (K2) har fått en felles studieadministrasjon som skal yte tjenester til en betydelig del av undervisningsporteføljen ved fakultetet. Instituttene melder at den felles administrasjonen mot slutten av 2013 i større grad opererer som en enhet, med harmoniserte rutiner og prosedyrer. Det er også etablert samarbeid mellom K1 og K2 på faglig side, blant annet gjennom felles eksamensutvalg for indremedisin og kirurgi.

Et prosjekt som har krevd mye arbeid i 2013, og som også vil stå høyt på prioriteringslisten i 2014, er arbeidet med ny studieplan for medisinstudiet. Arbeidsgruppene leverte sine uttalelser høsten 2013, med påfølgende høringsrunde. Målet for 2014 er å få besluttet den endelige strukturen for studiet, detaljplanlegge første studieår, etablere semesterstyrer og koordinere arbeidet med samarbeidende sykehus og institusjoner. Den nye planen trer i kraft høsten 2015.

Som et ledd i satsingen på å styrke pedagogisk kompetanse hos vitenskapelige ansatte, vil fakultetet i 2014 ansatte en egen pedagog i 100 % stilling. Fakultetet er i dialog med Helse Bergen om bygging av et nytt ferdighetssenter. På grunn av nødvendige avklaringer om økonomiske rammer og bruksområder har det vært utsettelse i prosjektet.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak med særlig oppmerksomhet

På fakultetsnivå har det i 2013 vært fokusert på e-læring, og hvordan dette kan fremmes i utdanningstilbudene våre. Dette arbeidet vil fortsette i 2014, og fakultetet ser positivt på at UiB nå har satt i gang nye tiltak på dette området gjennom DigUiB-prosjektet. Instituttene skal oppnevne en kontaktperson for e-læring, og fakultetet deltar videre i den nystartede nasjonale e-læringsportalen for helsefag.

Ansatte fra Helse Bergen gir et viktig bidrag til undervisningen ved fakultetet. For å ivareta samarbeidet på en god måte, ble det i 2013 tatt initiativ til et felles utdanningsråd mellom fakultetet og Helse Bergen. Første møte er planlagt i 2014.

Høsten 2013 evaluerte en komité nedsatt av NOKUT UiBs kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen og det integrerte masterprogrammet i farmasi. NOKUT gav sin godkjenning av kvalitetssikringssystemet for de to utdanningene i februar 2014. I samarbeid med fagmiljøet følger fakultetet nå opp de konstruktive tilbakemeldingene som NOKUT-komiteen gav i sin rapporten.

Utfordringer i studiekvalitets- og læringsmiljøarbeid

Det har i 2013 vært enkelte utfordringer når det gjelder læringsmiljø, spesielt for undervisningslokaler og andre forhold som er knyttet til det fysiske læringsmiljøet. Ofte er det

delt ansvar mellom Helse Bergen og UiB om lokalene, noe som gjør at det er mer krevende å koordinere bruk og utbedringer. Høsten 2013 har det vært mye borearbeid i kjelleren på Armauer Hansens hus, like under medisinerstudentenes lesesaler. Dette arbeidet har skjedd i regi av Helse Bergen, og det har derfor ikke vært mulig å tilrettelegge i den grad fakultetet har ønsket. Vi vil derfor gjerne ha et tettere samarbeid med Helse Bergen på dette området.

Det nye odontologibygget har hatt noen innkjøringsproblemer, blant annet knyttet til temperaturregulering. En del av grupperommene som har vært tiltenkt studentene, har blitt omdisponert til kontorer for klinikkpersonalet. Det er ønskelig å bygge ut flere grupperom.

En generell utfordring for flere institutter er for få eller lite hensiktsmessige lokaler. Enkelte studietilbud har også tidvis for dårlig dekning av undervisere. Dette gjelder blant annet ernæring, klinisk farmasi og odontologi. En annen generell utfordring er at emner som er felles for flere studieprogram, er krevende å integrere med tanke på timeplaner og samlet læringsutbytte for de ulike programmene.

Studieprogramevalueringer

Det har i 2013 blitt gjennomført fullstendige programevalueringer for masterprogram i helsefag – studieretningene radiograf/bioingeniør, fysioterapivitenskap og sykepleievitenskap. Rapportene fra disse er blitt publisert i UiBs kvalitetsdatabase. I 2014 er det foreløpig planlagt programevalueringer av integrert masterprogram i farmasi, bachelorprogrammet i human ernæring, masterprogrammet i klinisk ernæring samt studieretningene genetisk veiledning og manuellterapi ved masterprogram i helsefag. Klinisk institutt 1 varsler også at de ønsker en større gjennomgang av ernæringsstudiet.

Fakultetet ser også en tendens til at programsensorordningen blir brukt for særlig å vurdere utvalgte deler av utdanningene, og at programsensor får særskilte oppdrag som en del av sin årlige evaluering. Eksempelvis er programsensor for odontologiske fag i gang med å evaluere vurderingsformene i odontologistudiet og tannpleierstudiet. Programsensor for medisin har spesialkompetanse i medisinsk pedagogikk og har bidratt til å evaluere pedagogisk opplegg i den nye studieplanen og kompetanseutvikling hos ansatte. Programsensor for medisinsk biologi har vurdert mulighetene for en felles nordisk satsing på området.

Planer for oppretting/nedlegging av studieprogram og fordeling av studieplasser

Det ble i 2013 besluttet at fakultetet fra 2015 ikke lenger skal delta i den felles mastergraden i internasjonal helse under Erasmus Mundus-programmet. Hovedårsakene til dette er økonomiske utfordringer og en høy grad av administrativ arbeidsinnsats knyttet til driften av programmet.

Det er usikkert om Institutt for global helse og samfunnsmedisin vil kunne tilby opptak til studieretningen i masterprogram i helsefag som er særskilt innrettet mot radiografer, siden det ikke finnes tilstrekkelig undervisningskompetanse innen dette feltet ved instituttet. Fakultetet vil se nærmere på om radiologisk kompetanse ved Klinisk institutt 1, og et mulig samarbeid med Høgskolen i Bergen, kan brukes for å videreføre studieretningen.

Som et nordisk samarbeid vil det bli opprettet en sommerskole i medisinsk biologi som holdes første gang i august 2014. Denne vil finne sted i Finland, men vil gjøre bruk av lærekrefter fra fakultetet.

Fakultetet planlegger ingen endringer i fordelingen av studieplasser for studieåret 2015/2016.

Aktivitet i etter- og videreutdanning

Den ordinære etter- og videreutdanningsaktiviteten ved Det medisinsk-odontologiske fakultet består primært av det erfaringsbaserte masterprogrammet i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi samt videreutdanning i manuellterapi – begge i regi av Institutt for global helse og samfunnsmedisin. Instituttet rapporterer om at disse tilbudene fungerer bra. Våren 2013 fikk instituttet overført ansvaret for det erfaringsbaserte masterprogrammet sammen med en egen administrativ ressurs og et dedikert programutvalg. Instituttet vil utvikle dette fagområdet videre i 2014, blant annet ved en styrking av vitenskapelige ressurser.

I tillegg til den ordinære EVU-virksomheten har fakultetet en betydelig virksomhet innen den kliniske videreutdanningen i odontologi, som i stor grad omhandler utdanning av spesialister. Universitetene er også i ferd med å få større eierskap til etter- og videreutdanningen i medisin, og dette vil bli en betydelig oppgave for fakultetet.

2.2 Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014

Oppfølging av prioriteringer i 2013:

Lektorutdanningen: er en av de viktigste satsinger innen utdanning ved fakultetet. 2013 har vært preget av planlegging av implementering av ny rammeplan for den integrerte lektorutdanningen, og det har vært svært utfordrende å få til en studieplan som praktisk lar seg gjennomføre og som holder en høy faglig kvalitet. Gjennom realfagspartnerskapet samarbeider vi tett med våre partnerskoler. Samarbeidet er viktig for overgangen fra videregående skole til universitet og for EVU-arbeidet ved fakultetet. I fjor ble studieplassene på den nedlagte adjunktutdanningen overført til integrert lektorutdanning. Studiet har nå 30 besatte plasser etter opptaket høsten 2013. Søkingen øker, og kvaliteten på søkerne er god. Studentene gir gode tilbakemeldinger, og frafallet er redusert.

Rekrutteringsstrategi: I 2013 vedtok fakultetet en handlingsplan for økt rekruttering til bachelorutdanningen, og vi har etablert en permanent arbeidsgruppe for å styrke og samkjøre rekrutteringsarbeidet. Som et viktig tiltak har gruppen organisert en felles fagdag rettet mot realfagselever i videregående skole for å samordne skolebesøk. Første fagdag ble arrangert 6. mars 2014, med aktiviteter ved alle instituttene.

Læringsmiljø og bygg: Vi har store utfordringer med bygningsmassen i forhold til å kunne ha et godt læringsmiljø for studentene. Oppussing av to store auditorier i Realfagbygget og på Høyteknologisenteret har bedret forholdene, men det er behov for oppussing av flere auditorier. Det er også stort behov for oppgradering av andre undervisningsrom som laboratorier og kurssaler. Vi vil i 2014 ha fokus på ombygging av arealer i Realfagbygget til et læringscenter.

Senter for fremragende utdanning (SFU): Institutt for biologi er tildelt status som SFU, mens Institutt for fysikk og teknologi ikke nådde opp i konkurransen i denne omgang. Søknadsprosessene har vært konstruktive og lærerike både for instituttene og fakultetet.

Tverrfakultære program og sosiale møteplasser: Farmasistudentene har fått nyoppusset lesesal i Realfagbygget. Tilrettelegging av lesesaler for andre program, særlig tverrfaglige og tverrfakultære, skal følges opp videre.

Prioriteringer 2014: Fakultetet vil i 2014 jobbe spesielt med følgende saksfelt:

- Teknologirelatert utdanning
- Styrking av lektorutdanning/fagdidaktisk miljø
- Planlegging av masterseremoni/alumni
- Rekruttering og forebygge frafall
- Etter- og videreutdanning EVU
- Opplæring av stab, digitale læremidler
- Fakultetsstyret ønsker flere strategiske utdanningstiltak, og vurderer å innrette noen stipendiatstillinger mot didaktiske/utdanningsrelaterte prosjekt.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2013

I tillegg til ovennevnte ombygging og oppussing av undervisningsrom og lesesaler, har fakultetet og instituttene prøvd å tilby studentene lokale samlingsplasser. Fakultetet samarbeider aktivt med studentutvalg for å utvikle et godt læringsmiljø og arrangerte i 2013 et seminar for og med studenttillitsvalgte, med støtte fra PEK-midler. Studentene vil starte opp igjen med en lokal studentavis, noe som støttes av fakultetet.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2013

Økende studenttall og økt undervisningsaktivitet de siste årene legger stort press på undervisningsarealer. Mange læringsmiljøtiltak er avhengige av flere aktører (bl.a. EiA, IT, Styret) og det krever at tiltakene prioriteres hos alle de ulike aktørene. Dette er en utfordring for eksempel i forbindelse med oppgradering av undervisningsrom, varme og ventilasjon.

Institutt for informatikk har gjennomført digital campusbasert eksamen i et større grunnemne. Dette var vellykket, men avdekket utfordringer knyttet blant annet til problemer og uklarheter med ansvars- og rollefordeling mellom fakultet og sentral studieadministrasjon.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2013 og planer for 2014

Tre institutter har i 2013 gjennomført større evalueringer. Geofysisk institutt har i 2012 og 2013 vært gjennom en omfattende prosess med revisjon av bachelorprogrammet i samarbeid med programsensor. Arbeid med omlegging av masterprogrammet i meteorologi og oseanografi i samarbeid med UNIS er påbegynt. Ved Institutt for biologi har det eksterne programsensorutvalget gjennomført vurdering av studietilbudet med særlig fokus på grunnemner. En fagutvalgsrapport om tilstanden på bachelor i miljø- og ressursforvaltning ble behandlet i programstyret. Under arbeid med SFU-søknaden ble studieprogrammene og undervisningen på Institutt for biologi grundig belyst og evaluert. Det ble også gjennomført studentundersøkelser for programmene i biologi, havbruk og fiskehelse. Ved Matematisk institutt har det foregått en omfattende evalueringsprosess og omstrukturering av studietilbudet, der bachelorprogrammet i matematiske fag ble erstattet av tre nye bachelorprogram og et integrert masterprogram. Fakultetet har de siste årene ikke hatt en sentral plan for gjennomføring av programevalueringer. Det har imidlertid foregått kontinuerlig evalueringsarbeid på instituttene i forbindelse med revisjon av studieprogram, programsensorrapporter og andre typer evaluering. Fakultetet vil i løpet av våren utarbeide en plan for programevaluering for perioden 2014-18. For 2014 er det planlagt evaluering av masterprogram i energi, bachelorprogram i fysikk, bachelorprogrammene ved Institutt for informatikk, studieprogrammene i kjemi og nanovitenskap, profesjonsstudium i fiskehelse og masterstudiene ved Institutt for biologi.

Planer for opprettinger/nedlegginger av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2014

Institutt for informatikk skal i samarbeid med programsensor i løpet av våren gjennomgå bachelorprogrammene. Målet er revisjon av innhold og struktur med virkning fra høsten 2015. Innen april 2014 vil det være klart om dette fører til opprettinger og/eller nedlegginger av studieprogram. Fordeling av studieplasser for 2014 er den samme som i 2013. Studieplassene for det nedlagte bachelorprogram i matematiske fag er fordelt på de fire nye programmene innen matematikk. Se for øvrig tabellene i appendiks.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014

Vi ønsker å stimulere til økt EVU-aktivitet, noe som er nedfelt i vår strategiplan. Hovedaktiviteten i EVU er rettet mot lærere i ungdoms- og videregående skole. Mye EVU skjer ved Matematisk institutt, og etterspørselen etter flere tilbud er økende. Det er nylig etablert fire nye emner i geofagdidaktikk, med oppstart av første emne høsten 2014. I 2013 har Institutt for fysikk og teknologi tilbudt to videreutdanningskurs i HMS og risikoanalyse. Skolelaboratoriet har videreutdanningstilbud i matematikk og naturfag. Fakultetet er i en prosess for å diskutere veien videre for EVU-tilbud. Fagmiljøene ønsker avklaringer og retningslinjer for denne aktiviteten.

2.3 Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Utdanningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av utdanningsaktiviteten i 2013. Meldingen er utformet i samsvar med mal fra universitetsdirektøren.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012

I 2013 har fakultetet videreført sin satsing på rekruttering. Alumnusmedarbeideren ved fakultetet har i løpet av året utarbeidet nye alumnusvitnemål og skrevet rekrutteringssaker til bruk på nett. Ved overgang til ny plattform for nettsidene er det lagt ekstra vekt på at hjemmesidene er en rekrutteringsarena for både bachelor- og masterstudenter. En viktig del av dette arbeidet har vært å etablere egne nettsider for alumnusvitnemål for alle instituttene.

Institutt for informasjons- og medievitenskap har i 2013 videreført arbeidet med å utvikle tre nye praktiske bachelorprogram i digital journalistikk, audiovisuell produksjon og digital mediedesign, og et nytt praktisk masterprogram i medieproduksjon. Arbeidet er tett knyttet til opprettelsen av den nye medieklyngen i Bergen. Programmene starter opp høsten 2016 eller høsten 2017.

Institutt for geografi meldte i sin utdanningsmelding for 2012 at de ønsket å utvikle nye emnetilbud innenfor fagområdet geografiske informasjonssystemer (GIS). Arbeidet er blitt noe forsinket som følge av at ledig stilling i GIS må lyses ut på nytt.

Planer og prioriteringer for 2014

I 2014 vil fakultetet prioritere arbeidet med tverrfaglige studieprogram. Særlig viktig blir utviklingen av et nytt studietilbud på bachelornivå innen utviklingsstudier. Instituttene for sosiologi, sammenliknende politikk, geografi og sosialantropologi utvikler på sin side et felles IMER-emne på 100-nivå. I tillegg vil fakultetet legge særlig vekt på å utvikle og forbedre førstesemesterstudiet, først og fremst gjennom forbedring av det felles ex.fac.-emnet SV100 og utvikling av et tilbud innen akademisk lesing og skriving.

I løpet av året vil fakultetet ha oppmerksomhet mot frafallet på våre bachelorprogrammer. En arbeidsgruppe skal analysere data fra FS, vurdere tiltak som kan redusere frafallet og belyse hvordan vi lettere kan hente ut data om frafall seinere. Etter en nedgang i studiepoengproduksjonen ved fakultetet i 2013 vil vi også utrede mulige årsaker til dette og mulige tiltak for utbedring.

Etter overgangen til ny webplattform sommeren 2013 har vi arbeidet med utvikling av web- og formidling på fakultet- og instituttnivå. I 2014 skal vi ferdigstille årshjul for utdanningsaker på nettsidene og opprette egen Facebook-side for fakultetet. Årshjulet skal bidra til at vi lettere får fanget opp og omtalt aktuelle saker på utdanningsfeltet. En annen viktig del av rekrutteringsarbeidet i 2014 har vært å arrangere fakultetets første "Åpen dag", et tiltak i forkant av Samordna opptak rettet mot potensielle søkerne til fakultetets studieprogram. Det er tatt initiativ til tiltaket skal være fellesarrangement med andre fakultet til neste år.

Våren 2014 underskrev SV-fakultetet en samarbeidsavtale med Amalie Skram videregående skole. En arbeidsgruppe med medlemmer fra fakultetet og skolen starter opp arbeidet våren 2014 og vil ta initiativ til samarbeidsprosjekter allerede fra høsten 2014.

Innen internasjonaliseringsfeltet skal fakultetet, i tråd med arbeidet som er satt i gang sentralt ved UiB, velge ut samarbeidsavtaler med universiteter i utlandet som gjenspeiler strategiske satsinger og utgjør faglige bidrag i utdanningene vi tilbyr. Dette arbeidet vil legge grunnlag for mer målrettet rekruttering til utveksling i de kommende årene.

Ledelsen ved SV-fakultetet ønsker at flere studenter skal få tilbud om praksis som del av bachelorutdanningen. I 2014 vil vi derfor utrede mulighetene for flere praksisemner. Etter initiativ fra fagmiljøet vil det særlig være aktuelt å se på muligheter for studentene ved Institutt for geografi.

Fakultetet er også engasjert i utviklingsarbeid knyttet til MOOC og ønsker gjennom dette arbeidet å videreutvikle tilbud innen digitale undervisningsformer.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet på i 2013

En av fakultetets målsettinger for 2013 var å utvikle gode metoder for å inkludere læringsutbyttebeskrivelsene i emne- og programevalueringer. Instituttene har oppsummert dette arbeidet i sine utdanningsmeldinger. Arbeidet med å gjøre studentene kjent med læringsutbyttetekstene og rutiner for evaluering av disse vil fortsette i 2014.

I forbindelse med forberedelsene til NOKUTs tilsyn med UiB kvalitetssikringssystemer av utdanningene styrket fakultetet sine rutiner for evaluering og kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten. En viktig del av dette arbeidet var oppretting av nettsider om kvalitetssikring av studier ved fakultetet. Sidene skal gi ansatte og studenter bedre kjennskap til de lokale rutinene og rammene for evaluering og oppfølging av emner og programmer.

Utfordringer i studiekvalitets- og læringsmiljøarbeidet i 2013

Innføringsemnet SV100 Samfunnsvitenskapelige tenkemåter er et emne som normalt følges av rundt 400 studenter i det første semesteret på bachelornivå. Tilgangen på auditorier som er store nok for et slikt emne er svært begrenset og emnet blir ikke prioritert i den sentrale timeplanleggingen. Høsten 2013 ble deler av undervisningen gitt ved hjelp av overføring av lyd mellom to auditorier. Fakultetet er ikke tilfreds med en slik løsning for de helt nye bachelorstudentene og vi utreder derfor ulike løsninger.

Fakultetet opplever at vi har utfordringer knyttet til lesesalene, både når det gjelder fysisk læringsmiljø, særlig temperatur og luftkvalitet. Lesesalsplassene benyttes også av studenter som ikke er tilknyttet studieprogrammer ved SV. Arbeidet med å utbedre Sofie Lindstrøms hus fortsetter i 2014, i påvente av en total renovering av bygget.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2013 og planer for 2014

Fakultetet mottok i februar 2014 sluttrapporter for flere studieprogram, som også omfatter en overordnet evaluering av hele programmet. Dette utgjør en viktig del av arbeidet med kvalitetssikring av studieprogrammene dette året. Noen fagmiljø melder at de vil ha en grundig gjennomgang av studieprogrammene på bakgrunn av disse rapportene i tiden

fremover. Programsensorer er oppnevnt for ny periode, 2014-2017 og fakultetet vil legge forholdene til rette for at arbeidet skal komme godt i gang i startperioden.

Planer for opprettinger/nedlegginger av studieprogram

I tråd med innspill fra instituttene som driver årsstudiet og bachelorprogrammet i utviklingsstudier vil fakultetet i 2014 koordinere arbeidet med å utvikle nye studieprogramtilbud innen utviklingsfeltet. Dette fagområdet er sentralt i fakultetets forskningsprofil, samtidig som det har blitt tydelig de siste årene at det er faglige og administrative utfordringer knyttet til driften av det nåværende bachelorprogrammet i utviklingsstudier. Fakultetet har derfor besluttet å utarbeide et nytt studietilbud innen utvikling og globalisering med første opptak høsten 2016. I påvente av et nytt og bedre tilbud legges det eksisterende årsstudiet og bachelorprogrammet i utviklingsstudier ned og har siste opptak høsten 2014. For studieåret 2015/-16 omdisponeres utdanningenes studieplasser slik det er beskrevet i fakultetets opptaksrammer. Denne omdisponeringen av studieplassene er midlertidig og forutsetter en omfordeling i tråd med dimensjoneringen av et nytt tilbud fra høsten 2016.

Institutt for økonomi og Institutt for sammenliknende politikk har siden 2003 tilbudt et flerfaglig bachelorprogram i politisk økonomi. De siste årene har instituttene diskutert utfordringene knyttet til dette programmet, særlig i forhold til frafall og til det tverrfaglige samarbeidet. Vurderingene er basert på tilbakemeldinger fra studentene, programsensor og involverte fagpersoner. Drøftingene om programmets fremtid har ikke resultert i enighet om hvordan programmet kan utvikles videre. Institutt for økonomi ønsker å utrede mulighetene for å kunne videreføre programmet alene. Etter drøftinger med fagmiljøene og vurdering av instituttens utdanningsmeldinger, er fakultetet kommet til at det tverrfaglige bachelorprogrammet i politisk økonomi må legges ned. Siste opptak i programmet blir dermed høsten 2014. Studieplassene fordeles i tråd med innmeldte opptaksrammer for 2015.

Fagmiljøet i systemdynamikk ved Institutt for geografi arbeider med å utrede muligheten for å opprette et eget bachelorprogram i systemdynamikk. Institutt for geografi har i sin utdanningsmelding for 2013 meldt inn en skisse til et slikt studieprogram, men forutsetter at det tilføres ressurser og studieplasser til fagmiljøet før programmet opprettes. Fakultetsledelsen vil måtte avvente avklaringer om ressurstilgang før det kan tas stilling til planene.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014

I tildelingen for 2014 fikk fagmiljøet i systemdynamikk tildelt PEK-midler for videreutvikling av sitt nettbaserte EVU-kurs GEO-SD660 Natural Resources Management. Fagmiljøet har selv utviklet tilbudet, med tanke på en mulig utvidelse av tilbudet til et «MOOC». Kurset ble tilbudt for første gang i 2013.

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap vil i 2014 utrede mulighetene for et nytt emne som bygger på det eksisterende AORG606 Teknologiledelse. Disse emnene utvikles spesielt som EVU-tilbud for Forbundet for leing og teknikk.

Institutt for informasjons- og medievitenskap vil se nærmere på muligheten for å utvikle et EVU-tilbud for lærere. Prosjektet er knyttet opp til instituttets tilbud i fagdidaktikk i mediefag.

2.4 Det humanistiske fakultet

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014

I 2013 har fakultetet hatt særlig fokus på *kvalitetssikringen* av våre utdannelser. Dette arbeidet har vært viktig i forbindelse med NOKUTs pågående tilsyn av 6 masterprogrammer ved fakultetet, og evalueringen som er gjort av universitetets kvalitetssikringssystem.

Fakultetet har hatt god dialog med de relevante fagmiljøene og Studieadministrativ avdeling, og resultatene av tilsynet vil være et viktig ledd i det videre arbeid for at kvalitetssikring skal være en integrert del av fakultetets virksomhet.

De første studentene ble tatt opp til det nye *Bachelorprogram i kinesisk i 2013*. Programmet har hatt gode søkertall, og fakultetet har prioritert nye fullfinansierte studieplasser for programmet. Dette vil gi et godt grunnlag for å sikre et stabilt fagmiljø, og vil på sikt gjøre det mulig å gå over fra opptak annethvert år til årlig opptak.

Fakultetet har arbeidet med mulighet for å utvide porteføljen av *praksisemner*. Siden 2005 har PRAKTINF vært et emne som har gitt mange studenter verdifulle praksisperioder i lokale bedrifter. I 2013 har AHKR etablert et nytt praksisemne for studenter ved instituttet. Det er allikevel viktig å understreke at en videre satsing på praksisemner vil kreve videre diskusjoner om hvordan slike emner kan finansieres, da dagens finansieringskategori ikke dekker de administrative og faglige kostnadene som slike emner medfører.

Prioriteringer for 2014

I 2014 vil fakultetet ha et fokus på *frafall*, særlig tilknyttet bachelorprogrammene og de femårig integrerte masterprogrammene. Ved opptaket i 2013 fylte fakultetet opptaksrammen, etter noen år med en nedgang i opptakstallene. Svikten i studenttallene og frafallet i studiene har ført til en reduksjon i resultatinntektene. Fakultetet vil arbeide med å analysere frafallet, og vil arbeide sammen med instituttene for å identifisere tiltak som kan redusere frafallet i programmene. Målsettingen er å sikre at studentene fullfører gradene de har begynt på, og håpet er at dette på sikt vil styrke grunnlaget for rekrutteringen til masterprogrammene. Fakultetet vil også prioritere arbeidet med videreutviklingen av infrastrukturen tilknyttet *etter- og videreutdanning*. Gode rutiner innen studieadministrasjon, økonomi og personal vil gi instituttene et godt grunnlag for å utvikle nye emner som kan synliggjøre fakultetets kompetanse i samfunnet.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap har meldt et ønske om å opprette *historie og religionsvitenskap som fag 1 i den integrerte lektorutdanningen*. Videre ønsker Institutt for fremmedspråk å opprette *spansk som fag 1*. Innføringen av disse fagene i lektorprogrammet forutsetter en økning i fullfinansierte studieplasser på til sammen 40 studieplasser, og en endelig vurdering av opprettelse vil bli vurdert når studieplassene er fullfinansierte. Fakultetet vil prioritere arbeidet for nye studieplasser slik at programmene kan settes i gang i 2016.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2013

Fakultetets etter- og videreutdanningstilbud, *PRISME*, var UiBs kandidat til den nasjonale studiekvalitetsprisen som er tildelt av NOKUT. Nomineringen var en anerkjennelse av et lite fagmiljø, og en påminnelse om at etter- og videreutdanning kan oppfylle viktige samfunnsoppdrag med høy kvalitet.

Et av de viktigste bidragene til læringsmiljøet ved HF har vært aktiviteten til fakultetets studentutvalg, *HSU*. Etter noen år med lite aktivitet har HSU utviklet seg til å være en robust og fremtidsrettet organisasjon. Studentene er aktive i studentdemokratiet på alle nivå, i studentpuben *Ad fontes*, Humanistenes arbeidslivsutvalg, fadderstyret, HF-revyen og et økende antall underutvalg som bidrar til å bedre læringsmiljøet for alle studenter.

Gjennom flere år har fakultetet hatt fokus på å gi plass til *fagemner i første semester*. Fakultetets krav om 30 studiepoeng førstesemesteremner førte til at nye studenter ikke begynte med fagemner før i sitt andre semester. Endringer i fakultetets utfyllende regler, sammen med omfattende diskusjoner med fagmiljøene og i Studiestyret har nå gitt programstyrene mulighet til å innføre fagemner i første semester. Fakultetet håper at endringene vil bidra til å redusere frafallet i førstesemesteret.

I 2013 vedtok fakultetet å opprette et *arbeidslivspanel*, som er sammensatt av representanter fra næringslivet, instituttene, studentrepresentanter og Karrieresenteret. Arbeidet i panelet er kommet i gang i 2014, og fakultetet håper at det vil bidra både til bedre dialog med næringslivet og til å synliggjøre arbeidslivsrelevansen til en humanistisk utdanning.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2013

I de siste årene har fakultetet hatt et skarpt fokus på innføringen av *kvalifikasjonsrammeverket*. Det har vært gode og konstruktive diskusjoner med fagmiljøene i denne prosessen. Tilbakemeldingen fra mastertilsynet som var satt i gang av NOKUT i 2013 vil ha stor overføringsverdi til de andre programmene, og vil føre til konkrete tiltak for å forbedre fakultetets studieprogrammer. Studiestyret vil spille en aktiv rolle i oppfølgingen. Målsettingen er at kvalitetssikringen av studietilbudet vil videreutvikles som en integrert del av fakultetets bevissthet, og at det er et godt samspill mellom de vitenskapelige ansatte og fagmiljøene og den administrative staben som skal støtte opp under dette arbeidet. Fakultetet ønsker også å understreke behovet for forbedringer i det fysiske læringsmiljøet tilknyttet *Griegakademiet*. Forbedringer på dette området er et pågående arbeid, men det er viktig at studentene sikres gode lokaler som kan bidra til et godt grunnlag for videreutviklingen av instituttets virksomhet.

Planer for opprettinger/nedlegginger av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2015

Det humanistiske fakultet melder inn følgende opprettelser:

- Bachelorprogram i musikkvitenskap
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrønn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- Masterprogram i retorikk

Opprettelsen av de tre programmene i norsk/nordisk er kun en teknisk justering av studietilbudet, da dagens bachelorprogram i nordisk har disse tre spesialiseringsmulighetene. Oppdelingen vil både bidra til økt synlighet for norrønn filologi og norsk som andrespråk og forenkle den administrative håndteringen av studieplanen. Opprettelsen innebærer ingen økning i ressursbehovet.

Følgende program skal legges ned:

- Bachelorprogram i nordisk
- Bachelorprogram i språk og interkulturell kommunikasjon (samarbeid med NHH)
- AHKR har deltatt i det nordiske fellesprogrammet *Religious Roots of Europe (MA)*, og har meldt at instituttet nå ønsker å trekke seg fra samarbeidet. Dette må først meldes inn til de involverte universitetene, og fakultetet vil følge opp saken med SA tidlig i høstsemesteret.

Fakultetets fordeling av studieplasser for 2015/2016 er vedlagt.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014.

Reorganiseringen av etter- og videreutdanningen ved UiB har vært en stor utfordring for HF, som er det fakultetet som har den største emneporteføljen innen EVU. Det har tatt tid å etablere nye rutiner for fakultetets håndtering og organisering av emnene. Med bakgrunn i dette arbeidet har vi ikke prioritert opprettelsen av nye emner, men har heller valgt å sikre gode vilkår for eksisterende tilbud. Det ventes at fakultetets infrastruktur vil være på plass i begynnelsen av 2014, og at det vil være mulig å opprette nye tilbud fra høsten 2014.

2.5 Det juridiske fakultet

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014.

I meldingen for 2012 oppga fakultetet at de ville prioritere å ta tak i fakultetets rekrutteringssituasjon, utarbeide læringsutbyttebeskrivelse på programnivå i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning, og etablere et eget pilotprosjekt med digitalisering av undervisning. I punkt 2 under kommer vi tilbake til hvordan fakultetet har fulgt opp prioriteringene fra 2012. Fakultetets planer for 2014 er særlig konsentrert om to større prosjekter; utredning av en ev. ny studiemodell og digitalisering av utdanningen.

Ny studiemodell?

Utredningen «Behovet for juridisk utdanning og kompetanse frem mot 2025» ble avgitt til Kunnskapsdepartementet 25. februar 2013. Arbeidsgruppen som sto for utredningen ble ledet av fakultetsdekan, Asbjørn Strandbakken¹. Utredningen diskuterer hvordan den juridiske utdanningen i Norge bør utformes for å kunne møte samfunnets behov for juridisk kompetanse. Et av hovedpoengene i utredningen er om dagens integrerte masterutdanning bør deles i en treårig bachelor og en toårig master., spesielt med tanke på at det allerede finnes flere bachelorgrader i jus/rettsvitenskap. I februar 2014 ble det vedtatt at fakultetet skal starte en utredningsprosess for potensiell deling av dagens femårige mastergrad i en treårig bachelorgrad og en toårig mastergrad. Mulig oppstartstidspunkt for ev. ny studiemodell vil tidligst være høsten 2016.

Digitalisering

I løpet av de siste to årene har digital undervisning i form av podcast av forelesninger, opptak av faglige diskusjoner og opprettelse av kurs-blogger blitt prøvd ut på de fleste emner i det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap. Flere og flere kursansvarlige oppretter også bloggsider for kursene sine, der de kobler tekst og podcaster og/eller svarer på spørsmål fra studentene. Dette arbeidet vil fortsette, samtidig som fakultetet prøver ut nye medier og format. Fakultetet har investert i teknisk utstyr som vil gi god opptakskvalitet, og muliggjøre videreutvikling av den digitale satsningen. Med egen visedekan for digitalisering er fakultetet tydelig på at dette er et prioritert område. Mer informasjon om fakultetets digitaliseringsarbeid finnes på deres nettsider².

Internasjonalisering

I samsvar med fakultetets handlingsplan for internasjonal virksomhet for perioden 2011-2013, var det i 2013 særlig fokus på samarbeid med Kina, Russland og USA. Gjennom ulike delegasjonsreiser har fakultetet styrket samarbeid med disse landene, og utviklet et bredere og solid utvekslingstilbud til utreisende studenter, samt et sterkere samarbeid innenfor forskning. Fakultetet skal våren 2014 utarbeide ny handlingsplan for internasjonal virksomhet

¹ <http://www.jus.uio.no/for-ansatte/aktuelt/aktuelle-saker/2013/juristutredningen.html>

² <http://www.uib.no/jur/36300/digital-undervisning>

for resten av strategiperioden. Internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetet vil også i 2014 særlig ha søkelys på Kina, Russland og Nord-Amerika. I tillegg vil det også bli lagt vekt på å opprettholde det gode samarbeidet med mange europeiske partnere.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2013

Fakultetets rekrutteringssituasjon

For å rekruttere dyktige studenter til forskerstillinger, har fakultetet siden 2012 utlyst studentstipend til sine masterstudenter. Denne ordningen har så langt rekruttert flere stipendiater til fakultetet. De siste to studieårene har fakultetet til sammen delt ut 23 stipend.

Fakultetet har videreutviklet den allerede tette oppfølgingen av arbeidsgrupelederne på 1. og 2. studieår ved å etablere flere fysiske og digitale møteplasser mellom gruppelederne og fakultetets andre ansatte, laget et opplæringsprogram som strekker seg over hele studieåret og etablert en evalueringsordning som gir gruppelederne – og fakultetet – mer detaljert tilbakemelding fra studentene i den enkelte arbeidsgruppe.

Utarbeide læringsutbyttebeskrivelse på programnivå i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning

Læringsutbyttebeskrivelse på programnivå ble vedtatt av fakultetsstyret i desember 2012, og fakultetet er i ferd med å justere læringsmålene i det enkelte emne i henhold til programmets overordnede mål.

Pilotprosjekt med digitalisering av undervisning

Prosjektet er godt i gang, se punkt 1.2

Andre studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak i 2013

Masteroppgave

Fakultetet har vedtatt endringer i strukturen for masteroppgaven i styremøte i desember 2013. Det innebærer en styrking av den faglige oppfølgingen av studenter som skal skrive masteroppgave, ved bl.a. innlevering av projektskisse og egne fagansvarlige som er ansvarlige for tildeling av veiledere og generell oppfølging av studentene i arbeidet med å finne en problemstilling til oppgaven. Ny ordning implementeres delvis fra våren 2014 og for fullt fra høstsemesteret 2014.

Eksterne sensorer og undervisere

Gitt fakultetets begrensede undervisningsressurser, prioriteres interne lærere til undervisning. Fakultetet benytter derfor i stor grad eksterne sensorer og veiledere. De har satt i verk tiltak for å gi eksterne undervisere og sensorer bedre oppfølging. Dette arbeidet fortsetter i 2014.

Internasjonalisering

Hele 53 % av de som oppnådde graden master i rettsvitenskap i 2013 hadde hatt et utenlandsopphold som del av graden sin. Til tross for en nedgang i antall utreisende studenter i 2013 på 8 % (208 studenter i 2012, 192 i 2013), sier fakultetet seg tilfreds med disse tallene. Nedgangen kan forklares med at tallet for 2012 var en langt større prosentvis økning enn vanlig, og at tallet i 2013 har begynt å stabilisere seg. I 2013 satte fakultetet ny rekord for antall innreisende studenter, med en økning på 26 % fra 2012 til 2013 (132 studenter i 2012, 167 i 2013).

Totaltallet for utvekslingsstudenter var 359 i 2013, en økning på 6 % fra 2012. Slike tall tilskrives fakultetets mangeårige og kontinuerlige satsing på internasjonalisering og god tilrettelegging for inn- og utveksling.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2013

Mangelen på undervisningsressurser ved fakultetet gjør fortsatt at det er vanskelig å realisere ytterligere kvalitetshevnede tiltak. Etablering av undervisnings- og forskningsteam (som beskrevet i 2012-meldingen) er et av disse prosjektene.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2013 og planer for 2014

I 2013 ble mastergradsstudiet i rettsvitenskap evaluert, i tillegg ble spesialemnene evaluert i en egen rapport. Det som fremkommer som oppfølgingspunkt i evalueringene er naturlig å ta med inn i utredningen av en todeling av studiet i bachelor og mastergrad³.

Planer for opprettinger/nedlegginger av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2015

Det juridiske fakultet har ingen planer om å opprette eller legge ned studietilbud i 2015.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014

I 2013 hadde vi to etter- og videreutdanningskurs ved fakultetet. JUR640 Planrett og JUR601 Innføring i Juridiske emner. Begge emnene er på 15 studiepoeng.

2.6 Det psykologiske fakultet

Det psykologiske fakultet er et breddefakultet som tilbyr helserelaterte, pedagogiske, samfunnsfaglige, og naturvitenskapelig orienterte emner og studieprogrammer.

Utdanningsmeldingen er organisert i henhold til bestillingen i sak 13/13748.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014

Fakultetet hadde 8 prioriterte punkter i utdanningsmeldingen for 2012. Under peker vi på de punktene vi anser som viktigst å følge opp.

- Opptaksrammen for profesjonsutdanningen i psykologi bør økes med inntil 10 plasser per år. En økning fra 82 til 92 årlige studieplasser vil derfor være et prioritert mål for 2014.
- Opptaksrammene for MA-psykologi bør økes til 40 studenter per år. En økning på 20 nye studieplasser på MA-psykologi er viktig for å opprettholde tilstrekkelig tilbud om høyere grads studier i psykologi.
- Opptaksrammen for MA-logopedi bør økes med 5 studieplasser for å dekke samfunnets etterspørsel etter logopeder.
- Øke studenttallet på ettårig PPU. Fakultetet har i samarbeid med de andre involverte fakultetene hatt større fokus på profilering, blant annet gjennom GNIST og UH-nett Vest. Fakultetet og Institutt for Pedagogikk vil i løpet av 2014 vurdere konkrete tiltak for å utnytte studieplassene ved PPU.
- Fortsette arbeidet med å redusere frafallet på lavere grad (de fire BA-programmene, samt årsstudium i psykologi). Fakultetet vil gjennom programevalueringen av BA programmene legge vekt på tiltak for å hindre frafall for å gi muligheter for mobilitet innad på fakultetet. Ombygging og etablering av flere studentarbeidsplasser i Christiesgate 12 vil være av stor betydning for studenter på lavere grad. Arbeidet med ombygging er 6 mnd. forsinket, men planlagt igangsatt desember 2014. Studentorganisasjonene har vært godt representert og aktive gjennom hele prosessen.
- Fortsette arbeidet med å utvikle vurderingsformer som står i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene blant annet for å skape bedre helhet i emner og program. Kvalitetsutvalget for undervisning og evaluering (KUE) har hatt fokus på dette i 2013, og

³ For å lese evalueringene, se sak 74/13 og 75/13, møtet 29.10.13 her:
<http://www.uib.no/jur/22021/m%c3%b8steinnkallinger-og-protokoller-2013>

fortsetter arbeidet i 2014 ved at alle instituttens emnebeskrivelser blir gjennomgått. Fortsette arbeidet med å utvikle og prøve ut integrerte evalueringsprosedyrer og dokumentere dette i studiekvalitetsdatabasen, jfr. notatet "Deltakende evaluering". Dette innebærer at det både blir gjennomført en direkte evaluering gjennom studentenes tilbakemeldinger og på den andre siden en mer prosessuell evaluering gjennom hele studieløpet. Deltakende evaluering vil bli prøvd ut innenfor enkelte fag i 2014.

Planer for 2014:

- Implementere revidert studieplan for profesjonsprogrammet og ny studieplan for MA psykologi.
- Arbeid for å hindre frafall på bachelorprogrammene. En videreføring fra 2013.
- Vurdere mulige tiltak for å redusere frafall i fakultetets fire bachelorprogram.
- Tre av fakultetets MA-studier har potensiale til å bli 5-årige integrerte studieløp (logopedi, helsefremmende arbeid og barnevern). Fakultetet vil i 2014 arbeide videre med disse planene.
- Bedring av fysisk læringsmiljø gjennom ombygging og omdisponering av areal i Christiesgate 12 til studentarbeidsplasser, lesetorg og sosialt møtested.
- Studiekvalitet gjennom økt fokus på kvalifikasjonsrammeverket (som nevnt i punkt 1 og punkt 3)
- DigUiB og nye læringsformer. Fakultetet ønsker at flere skal ta i bruk nye læringsformer, herunder implementering av pedagogisk bruk av digitale elementer i undervisning og vurdering. Det er satt i gang en pilot og enkeltinstitutt arbeider nå med å implementere digitale læringsformer i emnene.
- Rutiner for arbeid med tekstsammenfall/fusk. Kvalitetsutvalget for undervisning og evaluering (KUE) arbeider med å utvikle gode rutiner for dette arbeidet, samt med å nedsette en «fuskekomite» på fakultetet. Her har fakultetet hatt noe samarbeid med Det juridiske fakultet.
- Ny rammeplan for lektorutdanningen, herunder omlegging av praksiskomponenten.
- Felles normgrunnlag for undervisning og nytt skjema for arbeidsplan. Fakultetet er i ferd med å slutføre innføring av normgrunnlag for studieplanfestet undervisning.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet på 2013

Fakultetet gjennomfører suppleringsopptak til bachelorprogrammene i arbeids- og organisasjonspsykologi, generell psykologi og pedagogikk, der 60 studenter fikk begynne på andre året i 2013. Det nye masterprogrammet i psykologi gir tilsvarende muligheter til en stor gruppe studenter. Samlet sett gir dette flere studenter muligheten til gradsstudier i psykologi. Fakultetet har opprettet et 15 studiepoengs emne på engelsk på lavere grad, PSYK140 Behaviour, health and nutrition, for å gi et bedre tilbud til våre innreisende utvekslingsstudenter. Høsten 2014 vil fakultetet tilby et 15 studiepoengs emne, PSYK 106 Personell psychology. Fakultetet har også vedtatt en rullerende 2-års plan med kurstilbud på engelsk for internasjonale studenter, noe som gjør fakultetets internasjonaliseringsarbeid mer forutsigbart.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2013

Fakultetet etterstreber å være i tråd med Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudier og Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for å oppnå en felles forståelse for hva kvalitet i utdanning er. Kvalitet i undervisning og digitalisering var fokus på fakultetets undervisningsdag 2014. Det vil i løpet av første halvdel av 2014 bli gjennomført møter med instituttene der en gjennomgår alle emnebeskrivelser og legger dem inn i ny mal. På disse møtene vil visedekan, studiesjef og instituttledelsen være tilstede sammen med fagmiljøet og administrativ støtte. Fakultetet opprettet 1. januar 2014 en ny modell for undervisningen på instituttene gjennom innføring av undervisningsutvalg. I den forbindelse er det blitt utarbeidet et mandat for undervisningsutvalget, funksjonsbeskrivelse for programansvarlig og instruks for emneansvarlig og for programkoordinator. Dette er blitt gjort for å forenkle faglige og

administrative prosesser, samt balansere faglig og administrativ ressursbruk med mulighet for å tilby undervisning av høy kvalitet.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2013 og planer for 2014

Programevalueringen for de fire bachelorprogrammene ble utsatt til 2014 på grunn av de strukturelle endringene som ble gjort i høst, samt endring i instituttledelse. Frist for dette arbeidet er satt til 1. september. Det er sannsynlig at resultatet av evalueringen ikke foreligger før ved utgangen av 2014.

Planer for oppretting/nedlegginger av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2015

Masterprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi blir lagt ned når siste kull går ut våren 2014. Ny modell for masterprogram i psykologi, herunder arbeids- og organisasjonspsykologi ble opprettet høsten 2013.

6. Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2013 og planer for 2014.

Fakultetet ser det som svært positivt at forholdene nå ligger bedre til rette for å videreføre eksisterende EVU-tilbud og også utvikle nye som tar utgangspunkt i instituttens primærvirksomhet. Fakultetet vil arbeide videre med EVU-tiltak for høsten 2014 og våren 2015. Fakultetet har utarbeidet et nytt EVU-emne Sorgutdanning som blir opprettet høsten 2014.

3. Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012

3.1 Digitalisering av undervisning og vurdering og arbeid med nytt læringsstøttesystem

Digitalisering av undervisning og vurdering og arbeid med nytt læringsstøttesystem (LMS) ble i 2013 blant annet fulgt opp i prosjektet DigUiB. DigUiB-prosjektet startet i 2009, med fokus på opptak av forelesninger og digitalisering av skoleeksamen.

I 2013 startet det nye rektoratet en omorganisering av DigUiB. Omorganiseringen har medført en langt bredere inkludering av vitenskapelig ansatte i prosessene med å vurdere og å anskaffe nye digitale løsninger for undervisningsformål. Programmet ledes av viserektor for utdanning, og har som hovedformål å kartlegge, vurdere og etablere løsninger for utvikling og anskaffelser av digitale læringsressurser. DigUiB-programmet består nå av fem prosjekter. De eksisterende prosjektene i DigUiB-programmet, er «digital undervisning», «digital vurdering» og «Læringsplattform». De nye prosjektene som er kommet til er «DigUiB-læringslab» som ser på etableringen av et kompetansesenter for utvikling av digitale ressurser og kursdesign for vitenskapelig ansatte. I tillegg er «Juridiske problemstillinger» nyetablert som prosjekt i DigUiB-programmet og fokuserer på rettighetsspørsmål som knytter seg til digitalisering av undervisning og vurdering.

3.2 Kvalitetsutvikling

«Kvalitet i utdanningen» - fokus på vurderingsformer og evaluering

Notatet «Kvalitet i utdanningen» var et sentralt tiltak i 2012, og har blitt fulgt opp i flere prosesser i 2013. Blant annet gjennom fokus på evaluering (uu-saker: 4/13 og 22/13). Sammen med videreføring av arbeidet med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), har tiltaket bidratt til å sette måling av læringsutbytte på dagsorden (UU-sak 40/13).

I 2013 har det vært en skjerpet oppmerksomhet om å videreutvikle undervisnings-, lærings- og vurderingsformene slik at de henger stadig bedre sammen med studieplanenes læringsutbyttebeskrivelser, samt undervisningspedagogikk og problemstillinger knyttet til digitalisering. I tillegg har UiB i 2013 hatt ansvar eller medansvar for flere konferanser/seminarer, med tema knyttet til forholdet mellom undervisnings/lærings- og vurderingsformer som utgangspunkt. Videre kom UiBs kvalitetssikringshåndbok av studiene ut i revidert utgave i 2013.

Studentaktiv forskning

Studentaktiv forskning har vært løftet fram som et prioritert tiltak både av studentene og av den faglige ledelsen de senere år. Utdanningsutvalget har drøftet definisjonsgrunnlaget og vedtatt en operasjonalisering, men det har vist seg vanskelig og kostbart å etablere gode registreringsrutiner for å måle omfanget. Utdanningsmeldinger og drøftinger i utdanningsutvalget viser at mange fagmiljø har blitt mer bevisste på å integrere masterstudenter i forskningsgruppene. Det finnes flere eksempler på tett integrasjon mot forskningsvirksomheten også på bachelornivå, men omfanget er begrenset, og inntrykket er heller ikke at det har økt betydelig de senere år. I UiBs studentundersøkelse som ble gjennomført i 2013, oppgir rundt 20% av bachelorstudentene at de hadde hatt kontakt med forskning som en del av studiene, mens andelen på masternivå lå på ca 65 %.

Evalueringen av det universitetspedagogiske tilbudet til ansatte

I juni 2013 ble det på bestilling fra universitetsledelsen, levert en rapport om evaluering av det universitetspedagogiske tilbudet ved UiB. Formålet med evalueringen var å undersøke om det tilbudet som eksisterer i dag møter behovene til de vitenskapelige ansatte og fakultetene.

Noen viktige funn:

- Det er ønskelig med kurstilbud i veiledningspedagogikk og i bruk av digitale hjelpemidler i undervisningen.
- Det er ønske om universitetspedagogisk opplæring for ansatte i rekrutteringsstillinger med pliktarbeid.
- Det er stor interesse for tilbud om pedagogisk påfyll for fast ansatte.
- Tidligere sensorrapporter har hevdet at Uniped har nok ansatte til å gjennomføre basisopplæringskurs ("minimumstilbud"), men ikke nok ansatte for ytterligere tiltak/økte ambisjoner.

Det blir lagt opp til en økning i staben ved det universitetspedagogiske miljøet for å kunne styrke tilbudet. Det legges opp til en videreutvikling av det universitetspedagogiske tilbudet i 2014.

Frafall og studiegjennomføring

Et av de nasjonale styringsparameterne er gjennomføring på normert tid for bachelor og master. UiBs beregninger av gjennomføring det siste tiåret, viser en gjennomføringsgrad som er under et ønskelig nivå. Og trenden går mot lavere gjennomføring.

Frafall er hovedårsaken til lave andeler som fullfører på normert tid. Frafall er her definert som andelen som avbryter studium ved UiB uten fullført grad. Videre er intern mobilitet en utfordring. En større andel skifter program underveis, og framstår derfor som frafall på programnivå. En del av studentene som slutter vil senere returnere etter opphold utenfor UiB, men den største andelen søker studier på andre institusjoner eller går ut i arbeidslivet. UiB mottar også studenter som har avbrutt studier ved andre læresteder. Mellom 11 og 15% av de som har blitt tatt opp på bachelorprogram de senere år, har hatt

innpass av studiepoeng fra andre institusjoner.

Studenter som fullfører, gjør det i hovedsak på normert tid. I gjennomsnitt brukte bachelorkandidater som fullførte studiene våren 2013 (mangler data for hele 2013), 6,1 aktive semester på gradsopptak. På masterprogrammene brukte kandidatene i snitt 4,3 semester.

Rapport og planer 2012-2013 nevnte følgende aktuelle tiltak for økt gjennomføring:

- Forbedre vurderingsgrunnlaget
- Riktig dimensjonering av studietilbudene
- Vekt på læringsmiljø gjennom arbeidet med studentarbeidsplasser, sørviserklæring for studenter, DigUiB og arealplan.

Forbedring av grunnlaget for å vurdere nivå på gjennomføring bør skje på nasjonalt nivå. UiB avventer bedre analysegrunnlag i DBH, og deltar i datavarehusprosjektet STAR.

Dimensjonering av studietilbudene påvirker den vitenskapelige stabens arbeidsomfang og muligheten til oppfølging av studentene. For UiB har det vært et overordnet mål å ikke å øke omfanget av studietilbud, og å ikke øke opptaket uten at studieplassene er fullfinansierte. Dette er i stor grad gjennomført.

3.3 Studentrekruttering

Utdanningsmeldingen 2012 legger opp til at studentrekruttering vil ha særlig oppmerksomhet i tiden fremover, mens "Rapport og planer 2012-2013" sier at UiB i 2013 skal «styrke rekrutteringsarbeidet for å forbedre forholdet mellom søkerantall og studieplass». Et viktig aspekt ved målsettingen om å økning i antall søkere, er at kvaliteten på søkerne går opp, noe igjen som har positiv effekt på gjennomføring av studiene.

Rekrutteringsarbeidet frem mot opptakene i 2013 var i hovedsak planlagt og tilrettelagt høsten 2012 hvor det ble lagt ekstra vekt på rekrutteringsarbeidet i sosiale medier og på web. De planlagte tiltakene ble fulgt opp våren 2013, og opptaket til grunnstudier via Samordna opptak viser da en økning fra 2,1 til 2,3 primærsøkere per studieplass. I antall gikk UiB opp fra 8560 til 9171 primærsøkere, mens antall studieplassene gikk ned fra 4000 til 3930. I 2013 var det også en generell økning i søknader til masterprogram våren 2013. Rekrutteringsarbeidet ble grundig evaluert og i stor grad videreført i resten av 2013, frem mot opptaket i 2014.

3.4 internasjonalisering/ studentutveksling

UiB har fellesgrader og felles studieprogram som et av sine satsingsområder innen internasjonalisering. UiB er involvert i seks internasjonale fellesgrader, men de senere årene har det ikke blitt opprettet nye. Fellesgrader har vært tema i møter i utdanningsutvalget både i januar 2013 og oktober/november 2013. Fagmiljøene har blandede erfaringer med fellesgrader; noen planlegger å utfase programmene, mens andre opplever at ordningen har vært en suksess. Tross langsiktig satsning er interessen fra fagmiljøene begrenset og arbeidet trenger ekstra oppmerksomhet fremover.

UiBs handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter ble ferdigstilt i begynnelsen av 2013 og ble behandlet i Utdanningsutvalget 18. oktober 2013. Handlingsplanen omfatter rekruttering av innreisende utvekslingsstudenter, innreisende internasjonale gradsstudenter og fellesgradsstudenter. Videre ble det i 2013 elektronisk søknadsskjema innført for søkning til utveksling og tre av fakultetene deltok i pilotprosjekt i den elektroniske søknadsbehandlingen. Fra og med høsten 2014 vil det bli gjennomført fakultetsvise uttak. I forbindelse med det nye Erasmus+ programmet ble det høsten 2013 gjort en gjennomgang og fornying av Erasmus avtaleporteføljen til UiB. Ny gjennomgang blir igangsatt våren 2014.

I vårsemesteret 2013 fikk tyskfaget ved Institutt for Fremmedspråk anledning til å utvikle og gjennomføre et pilotkurs i tysk for studenter ved UiB som planlegger et studieopphold i Tyskland. Gjennomføringen var tilfredsstillende, men av i alt 32 deltagere på første forelesning var det kun 9 som tok eksamen. Som et ledd i handlingsplanen for internasjonal virksomhet ble det sommeren 2013 gjennomført et pilotprosjekt for intensivkurs i norsk for internasjonale studenter. Undervisningsopplegget ble utarbeidet av Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE). Søkertallene til kursene var meget gode og frafallet minimalt.

3.4 Aktivitet i etter- og videreutdanning

Videreutdanning

Aktiviteten innenfor videreutdanning ved UiB viser i hovedsak relativt små endringer fra 2012. Antall søkere til videreutdanningsemner 2013 viser en nedgang på ca 9 %. Samtidig er det en liten økning (3 %) i antall opptatte studenter som tar i mot tilbud om studieplass fra totalt 1199 i 2012 til totalt 1235 i 2013.

*Antall søkere og opptatte studenter pr fakultet**

	2012		2013	
	Søkere	Opptatte	Søkere	Opptatte
HF**	874	592	773	594
JUS	42	32	80	69
MN**	140	88	163	119
MOF	217	131	240	160
PS	193	106	69	68
SV	295	250	283	225
Totalt	1761	1199	1608	1235

* Inkl både eksternfinansierte (oppdrag og egenbetaling) og egenfinansierte.

** Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i engelsk, norsk og matematikk er ikke medregnet (SøknadsWeb)

HF og SV har i 2013 et relativt stabilt antall opptatte studenter i forhold til 2012.

JUS, MN OG MOF har en viss økning i opptatte studenter som kan skyldes en økning i antall underviste emner, mens PS har en tilsvarende nedgang som kan sees i sammenheng med en nedgang i antall underviste emner.

*Videreutdanning - antall emner med undervisning**

	2012	2013
HF	24	24
JUS	1	2
MN	5	7
MOF	6	6
PS	3	1
SV	10	10
	49	50

* Master i undervisning med fordypning i matematikk, norsk og engelsk er ikke medregnet.

Etterutdanning

Faglig-pedagogisk dag (fp-dagen) er et arrangement med målgruppe lærere i videregående

skoler og ungdomsskoler på hele Vestlandet. Dette er også hovedtiltaket UiB tilbyr innen etterutdanning. I 2013 hadde fp-dagen 85 tilbud om forelesninger mot 84 året før. Antall besøkende var også stabilt, ca 1500.

3.5 Tilpasninger til ny rammeplan for lektorutdanningene

I UU-sak 69/12 og 6/13 ble det orientert om ny rammeplan for lektorutdanningen. Etter departementets opprinnelige plan, skulle ettårig PPU og integrert lektorutdanning fra og med høsten 2013 være ordnet etter de nye nasjonale rammeplanene for lærerutdanninger fra trinn 8-13. Fristen for implementering ble etter påtrykk fra utdanningsinstitusjonene utsatt til høsten 2014.

Overordnet mål for den nye rammeplanen er, etter styringsdokumentene:

- En kvalitetsheving av lektorutdanningen 8–13
- En tydelig integrert utdanning med koblinger mellom fag og fagdidaktikk og mellom fag, profesjonsfag og praksis
- tilpasning til skolens behov for lektorkompetanse
- at studentane skal møte tverrfaglege problemstillinger
- faglig fordypning og forskningsaktive fagmiljøer
- internasjonal utveksling
- mer praksis for lektorutdanningen

Blant de kravene som den nye rammeplanen setter, er krav til 100 dagers praksis, mot tidligere «tilsvarende 12-14 uker». Den nye rammeplanen setter også krav om at praksisen skal være fordelt over minst fire av fem år. Det blir også stilt krav om at progresjon i praksis skal dokumenteres tydeligere.

3.6 Tiltak for forbedring av det fysiske læringsmiljøet

Læringsmiljøutvalget tar gjennom sine faste fakultetsbesøk opp utfordringer knyttet til læringsmiljøet lokalt ved fakultetene, og fakultetet orienterer om hvilke tiltak de har satt i gang for å forbedre dette siden forrige besøk. Det vises til fakultetenes utdanningsmeldinger samt kap. 4.1 for nærmere informasjon om fakultetenes arbeid og utfordringer når det gjelder læringsmiljø. Rektoratet har etablering av faglig-sosiale arenaer på alle fakultet som ett av sine satsningsområder og dette arbeidet vil bli prioritert i 2014.

3.7 Tid til forskning, forholdstallet studenter/ansatte

Studenter per vitenskapelig ansatt er ett av styringsparametrene for et av virksomhetsmålene for 2013: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt kapasitet i høyere utdanning. Totalt har imidlertid årsverk i undervisnings- forsknings og formidlingsstillinger (UFF) vært stabilt, samtidig som studenttallet har økt. Studenter per UFF-stilling har økt svakt fra 7,1 i 2012 til 7,2 i 2013 for alle fakultetene samlet.

Generelt har forholdstallet vært stabilt over en femårsperiode. Det er stor variasjon i forholdstallet mellom fakultetene, i hovedsak forklart ut i fra fagenes egenart. Det er over 25 studenter per ansatt ved Det juridiske fakultet. Ved MN og MOF er tallet under fem, mens de øvrige fakultetene ligger mellom. De senere årene er det særlig lagt vekt på å styrke kapasiteten ved Det juridiske fakultet, jamfør det skisserte tiltaket i planen for 2013. Jus er det eneste fakultetet som har registrert større endringer. For MN kan det registreres en mindre økning, som kan knyttes til økt studenttall.

Siden kvalitetsreformen har det vært en tydelig vekst i stillinger innen kategorien Undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger. Imidlertid har veksten for UiBs vedkommende i hovedsak vært innen stillingskategorier med liten eller ingen undervisningsplikt – særlig har det vært vekst i rekrutteringsstillinger, men

også i rene forskerstillinger.

Kap 4. læringsmiljøet og arbeidet i læringsmiljøutvalget

Utdanningsmeldingene som fakultetene sender til Studieadministrativ avdeling hvert år i april danner grunnlaget for institusjonens Utdanningsmelding. Det er i år lagt opp til en forenklet rapportering fra fakultetenes side. Fakultetene er bedt om å rapportere følgende om læringsmiljøet:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014
- Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2013
- Utfordringer i studiekvalitets- eller *læringsmiljøarbeidet i 2013*

LMU vedtok den 01.06.11 at det som omhandler læringsmiljøet i fakultetenes meldinger skal behandles av Læringsmiljøutvalget før behandling av den samlede utdanningsmeldingen i Utdanningsutvalget og endelig behandling i universitetsstyret. Bakgrunnen for vedtaket var at LMU er universitetets lovbestemte organ for læringsmiljø saker og skal være et rådgivende utvalg for universitetsstyret.

På bakgrunn av utdanningsmeldingene fra fakultetene, fakultetsbesøkene og sakene som har vært oppe i LMU i løpet av 2013, foreslås følgende rapportering om læringsmiljøet ved UiB:

4.1 Læringsmiljø

Ifølge universitets- og høyskoleloven er institusjonene pålagt å etablere egne læringsmiljøutvalg (LMU). Utvalgene skal sikre at lovens bestemmelser i § 4-3 om studentenes læringsmiljø blir gjennomført. I 2013 har LMU arrangert seks møter og behandlet 43 saker. Alle møtene blir arrangert på fakultetene, slik at disse kan kombineres med befaring og dialogmøte med studenter og ansatte.

Universitetsstyret vedtok i februar forslag til kapittel tre, som omhandler funksjonsevne, i *Handlingsplan for likestilling 2011-2015*. I tråd med det utvidete likestillingsbegrepet, er diskrimineringsgrunnlaget «funksjonsevne» nå innlemmet i handlingsplanen.

Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013 har vært et viktig redskap for å forbedre læringsmiljøet ved UiB. En arbeidsgruppe har revidert handlingsplanen og utarbeidet et nytt forslag til handlingsplan. Forslaget til *Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved UiB 2013-2015* ble sendt på høring og deretter vedtatt av universitetsstyret i oktober.

Etter initiativ fra studentene satte LMU ned en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utrede om det bør opprettes et studentombud ved UiB. Arbeidsgruppen anbefalte å ikke opprette et studentombud, men heller avvente erfaringene som Universitetet i Oslo gjør med sitt studentombud.

LMU mottar generelt få klager på læringsmiljøet. For å sikre tydelige og lett tilgjengelige rapporteringsmuligheter samarbeider LMU nå med HSM-seksjonen for å bli en del av det nye elektroniske HMS-avvikssystemet som utvikles ved UiB.

Læringsmiljøutvalget var involvert i arbeidet med studiestart og fadderuken i 2013. Utvalget vedtok tildelingen av midler til fadderarrangement, og medlemmer deltok i dialogmøtene med fakultetene og fadderlederne om utviklingen av et kursopplegg for fadderne.

Resultatene fra studentundersøkelsen «UiB-student 2013» har vært drøftet i LMU. Resultatene i undersøkelsen og oppfølgingspunktene etter LMU sin drøfting ble sendt fakultetene for videre oppfølging.

Læringsmiljøprisen ble i 2013 tildelt førsteamanuensis Mark Price ved Det psykologiske fakultet fordi han gjennom sin gode interaksjon med studentene, evne til å skape trygge og gode rammer i undervisningssituasjonen samt bruk av nye læringsformer skaper et svært godt læringsmiljø for studentene.

Andre viktige saker som har vært drøftet i LMU er arealplanen for UiB og et prosjekt om universell utforming av bygningsmassen ved UiB.

Læringsmiljøutvalget har fått til behandling en egen sak om fakultetenes utdanningsmeldinger om læringsmiljø. Eventuelle innspill fra LMUs behandling blir lagt fram i møtet.

5. program for evaluering og kvalitetsutvikling (PEK)

PEK er UiBs program for finansiering av studiekvalitetsprosjekt, etablert i 1997. Tildeling gis for et år på bakgrunn av søknad, med mulighet for forlengelse i to år. Utdanningsutvalget vedtar kriteriene og tildelingene.

Utdanningsutvalget vedtok tildelinger for 2013 på møte 07.11.2012 (sak 71/12). Følgende prosjekt ble tildelt midler for 2013

- SFU ved IFT: kr. 200 000,-
- Bedre studiekvalitet gjennom kobling studentutveksling og forskningssamarbeid kr. 100 000
- DigUiB og digital kompetanseheving blant UiB-tilsette kr. 150 000
- Styrking av praksis i lektorutdanningen 2010-2013 kr. 110 000
- Rekrutteringstiltak – Institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap kr. 100 000
- Forsøksordning med mentor på bachelornivå kr. 150 000
- Velg språk! Rekruttering av studenter til språkfag kr. 150 000
- Støtte til søknad om senter for fremragende undervisning – tverrprofesjonell samarbeidslæring i primærhelsetjenesten kr. 200 000

Ugleprisen

Ugleprisen er UiBs interne pris for utdanningskvalitet. Prisen blir delt ut av Universitetets utdanningsutvalg til fagmiljø som kan dokumentere særlig vellykkede tiltak for studiekvalitet. Ugleprisen for 2013 ble i UU-sak vedtatt tildelt i UU-sak 60/13 tildelt TVEPS (Senter for tverrfaglig samarbeidslæring i primærhelsetjenesten).

TVEPS er koordinert ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, og er et samarbeidsprosjekt der Det medisinske- odontologiske fakultet, Det psykologiske fakultet, Griegakademiet, Høgskolen i Bergen og Fjell kommune er hovedaktører. Siden oppstarten har studenter fra utdanningene innen farmasi, medisin, odontologi, tannpleie, musikkterapi, ernæring, manuell terapi, ergoterapi, psykologi, fysioterapi, vernepleie og jordmor deltatt i prosjektet. Målsettingen er å gi studentene trening i tverrfaglig arbeidsplasslæring, samtidig

som de får erfaring fra en reell arbeidssituasjon. Det er også en mål at samarbeidslæring skal gi økt læringsutbytte for studentene og merverdi for institusjoner og pasienter.

Sentralt for tildeling av Ugleprisen er TVEPS sitt fokus på tverrfaglighet og tverrprofesjonell læring, samt at en rekke aktører er involvert i arbeidet, også aktører utenfor UiB.

TVEPS jobber kontinuerlig for å øke kvaliteten på læringsutbyttet og den kompetansen som studentene bringer med seg inn i kommunehelsetjenesten. Senterets egen forskningsgruppe ser på både pedagogisk metode og læringsprosesser, og er basert på evalueringer fra både studenter, praksissteder og pasienter. Tilbakemeldinger fra de deltakende partene har vist at denne type praksis har en merverdi for studenter og for praksisstedene. Senteret involverer en stor bredde av fagmiljøer og studieprogrammer, og har derfor stor overføringsverdi mellom programmene. Pedagogikken som benyttes har stor overføringsverdi til andre studieprogram og institusjoner.

TVEPS er Universitetet i Bergen sin kandidat til Kunnskapsdepartementets pris for fremragende arbeid med utdanningskvalitet- Utdanningskvalitetsprisen.

Kap 6. Opprettelse og nedleggelse av studieprogram

Fakultetene har ansvar for forvaltning av emneporteføljen, mens universitetsstyret har ansvar for programporteføljen. For studieprogrammene fastslår Kvalitetshandboka følgende prosedyre:

- Forslag til endring i programporteføljen fremmes i utdanningsmeldingen
- Fakultetene har frist til 15. oktober med å utforme studieplan og anslå ressursbehov og kapasitet for nye program. Dokumentasjon oversendes Studieadministrativ avdeling.
- Utdanningsutvalget behandler søknadene om endring i programporteføljen etter fakultetenes tidsfrist.
- På bakgrunn av utdanningsutvalgets anbefalinger fatter universitetsstyret endelig vedtak om endring i programporteføljen.

Følgende studier ble opprettet i 2013

- Bachelorprogram i kinesisk
- Masterprogram i psykologi

Følgende studie ble nedlagt i 2013

- Adjunktprogrammet i matematikk

Følgende studieprogram opprettes i 2014:

- Bachelorprogram i matematikk
- Bachelorprogram i statistikk og forsikringsmatematikk
- Bachelorprogram i matematikk for teknologi og industri
- Integreert masterprogram i aktuarfag

Følgende studieprogram nedlegges i 2014

- Bachelorprogram i matematiske fag
- Årsstudium i musikkterapi
- Masterstudium i musikkterapi
- Masterprogram i fiskeribiologi og forvaltning
- Masterprogram i havbruksbiologi
- Masterprogram i marinbiologi
- Masterprogram i ernæring – marint
- Masterprogram i farmasi for reseptarer

- Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi

Opprettelser fra 2015

- Bachelorprogram i musikkvitenskap
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrønn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andre språk
- Masterprogram i retorikk

Nedleggelse fra 2015

- Bachelorprogram i nordisk
- Bachelorprogram i språk og interkulturell kommunikasjon (samarbeid med NHH)
- Tverrfaglig bachelorprogrammet i politisk økonomi
- Årsstudiet og bachelorprogrammet i utviklingsstudier
- Avslutter deltakelse i felles mastergrad i internasjonal helse under Erasmus Mundus-programmet.

7. Konklusjoner

Fakultetenes utdanningsmeldinger viser en stor bredde i måloppnåelser og utfordringer, og meldingene danner et godt grunnlag for det enkelte fakultets prioritering av tiltak og satsinger i perioden. Meldingene viser at det arbeides med følgende punkt:

NOKUTs evaluering av kvalitetssikringssystemet. UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene ble godkjent i NOKUTs styre i februar 2014. Godkjenningen betyr at UiBs system for kvalitetssikringen er tilfredsstillende i forhold til forskrift og NOKUTs evalueringskriterier. Evalueringskomiteen gir likevel en rekke anbefalinger som vil bli nærmere fulgt opp, både fra fakultetenes side og fra universitetet sentralt. Temaet vil også stå sentralt i arbeidet med utdanningsledelse utover 2014.

Ny rammeplan for lektorutdanningen. Kunnskapsdepartementets opprinnelige plan var at ny rammeplan skulle implementeres i 2013, men dette ble utsatt til høsten 2014. Programstyret for lektorutdanningen har gjennomført en omfattende prosess som har involvert ulike fakulteter og fagmiljøer. Ny rammeplan ble vedtatt i utdanningsutvalget i mars 2014. Lektorutdanningen har sammensatte utfordringer både nasjonalt og lokalt, rekruttering og studiegjennomføring er utfordringer som går igjen.

Internasjonalisering. UiBs handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter ble ferdigstilt i begynnelsen av 2013, og omfatter rekruttering av innreisende utvekslingsstudenter, innreisende internasjonale gradsstudenter og fellesgradsstudenter. I forbindelse med det nye Erasmus+ programmet ble det høsten 2013 gjort en gjennomgang og fornying av Erasmus avtaleporteføljen til UiB. Ny gjennomgang blir igangsatt våren 2014. Fellesgrader. UiB har fellesgrader og felles studieprogram som et av sine satsingsområder innen internasjonalisering. Fagmiljøene har imidlertid blandede erfaringer med fellesgrader, og utdanningsmeldingene fra fakultetene viser at to fakulteter planlegger å utfase programmene, mens andre opplever at ordningen har vært en suksess. Tross langsiktig satsning er interessen fra fagmiljøene begrenset og arbeidet trenger ekstra oppmerksomhet fremover.

Tverrfaglige studieprogram. Fakultetenes årsmeldinger viser at det i enkelte tilfeller er faglige og administrative utfordringer knyttet til drift av tverrfaglige studier. Ved Det

samfunnsvitenskapelige fakultet er det derfor besluttet å legge ned to tverrfaglige programmer. Bachelorprogrammet i politisk økonomi, samt bachelor og årsstudiet i utviklingsstudier ned. De sistnevnte studiene erstattes med et nytt studietilbud innen utvikling og globalisering med virkning fra høsten 2016.

Kvalifikasjonsrammeverket. Flere fakulteter melder om stort fokus på kvalifikasjonsrammeverket og på forholdet mellom vurderingsformer, læringsutbytte og undervisning også i 2013. Det pekes blant annet på gjennomgang av emnebeskrivelser, arbeid for å justere læringsutbyttebeskrivelser på program- og emnenivå, samt arbeid for å utvikle gode metoder for å inkludere læringsutbyttebeskrivelsene i emne- og programevalueringer. Det meldes også at mastertilsynet som ble satt i gang av NOKUT, har ført til gode og konstruktive diskusjoner i fagmiljøet og vil bidra til tiltak som vil forbedre studieprogrammer. Arbeidet med programdesign og studieplanarbeid vil fortsatt ha stor fokus i 2014. Videre er videreutvikling av studentevalueringer av læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå et aktuelt tiltak for 2014.

Styrking av den pedagogiske dimensjonen i DigUiB, og spredning av digitale undervisnings- og vurderingsformer. Flere fakulteter melder om stort fokus på digitalisering i undervisningen. JUS peker seg ut på dette området, og har de siste to årene hatt digital undervisning i form av podcast av forelesninger, opptak av faglige diskusjoner og opprettelse av kurs-blogger på de fleste emner. Gjennomføring av digital eksamen prøvd ut. Flere fakulteter melder om økt fokus på digitale undervisningsformer framover. DigUiB-programmet vil bidra til ytterligere fokus og nye tiltak utover 2014.

Gjennomføring og frafall. Flere fakulteter peker på frafallsproblematikken, og det meldes om fortsatt behov for å kvalitetssikre data om frafall, analysere dataene og vurdere aktuelle tiltak i 2014. Et av tiltakene som nevnes er introduksjon av fagemner i første semester. Tilsvarende har det vært fokus på rekruttering ved flere fakulteter, og det meldes om ulike tiltak for å styrke rekrutteringen. I tråd med regjeringens satsning er det særlig behov for å se på tiltak som kan styrke rekruttering og gjennomføring i den integrerte lektorutdanningen. Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er det satt ned en permanent arbeidsgruppe som har som oppgave å styrke rekrutteringsarbeidet og også oppfølging i gjennomføring. Et bedre rekrutteringsgrunnlag vil også kunne ha betydning for frafallet i form av å få flere førsteprioritetssøkere og mer motiverte studenter.

Det fysiske arbeidsmiljøet. Fortsatt behov for fokus på de bygningsmessige utfordringene knyttet til Griegakademiet, blir påpekt. Også de øvrige fakultetene peker på utfordringer i det å kunne tilby tilstrekkelig antall lesesalsplasser av god kvalitet, samt utfordringer knyttet til kvalitet i auditorier og undervisningsrom. Det meldes også om begrenset tilgang til auditorier som er store nok til å kunne huse undervisning i de største emnene.

Etter- og videreutdanning. Nasjonalt er det signaler om styrket satsing på etter- og videreutdanning. UiB omorganiserte EVU-virksomheten i 2013, og skal utvikle en handlingsplan for EVU i 2014, med siktemål å utvide virksomheten og tilbudene.

Samarbeid med arbeids-/næringslivet. Flere fakulteter melder om ønske om et tettere samarbeid med arbeids- og næringslivet, og har etablert fora for å styrke dialogen med nærings-/arbeidslivet og for å synliggjøre arbeidslivsrelevansen til utdanningene. Også ved MOF er det i 2013 tatt initiativ til et felles utdanningsråd mellom fakultetet og helse Bergen. Ved to av fakultetene vurderes det muligheter for at flere studenter skal få tilbud om praksis som en del av utdanningene på bachelornivå.

Omlegging av studieplaner. Det medisinsk- odontologiske fakultet har i 2013 hatt fokus på arbeid med ny studieplan for medisinstudiet, og har som målsetting i 2014 å få besluttet den endelige strukturen for studiet. Også ved det Det juridiske fakultet, blir det i 2014 satt i gang

en utredningsprosess for å vurdere en potensiell deling av dagens integrerte mastermodell, inn i treårig bachelor og toårig master.